

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

**ΑΡΙΘΜΟΣ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗΣ 52/2018
ΤΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΣΤ' ΤΜΗΜΑ**

Συνεδρίαση της 21^{ης} Μαρτίου 2018

Σύνθεση

Πρόεδρος : Ιωάννης – Κωνσταντίνος Χαλκιάς, Αντιπρόεδρος ΝΣΚ

Μέλη : Ιωάννης Διονυσόπουλος, Αντιπρόεδρος ΝΣΚ, Γεώργιος Κανελλόπουλος, Βασιλική Τύρου, Νικόλαος Δασκαλαντωνάκης, Γαρυφαλιά Σκιάνη, Γεώργιος Ανδρέου, Ευαγγελία Σκαλτσά, Βασίλειος Κορκίζογλου, Χαράλαμπος Μπρισκόλας, Νικόλαος Καραγιώργης, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγητής : Αθανάσιος Θεοχάρης, Πάρεδρος ΝΣΚ (γνώμη χωρίς ψήφο).

Αριθμός Ερωτήματος: Το έγγραφο με αριθμό πρωτ. Φ.095/403/83191/Σ.20227/5-12-2017 του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας/ Γενική Διεύθυνση Αμυντικών Εξοπλισμών & Επενδύσεων/ Διεύθυνση Αντισταθμιστικών Ωφελημάτων & Διασφάλισης Ποιότητας/Τμήμα Συμβάσεων ΑΩ/ΣΞ, που υπογράφεται από τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας.

Ερώτημα: Ερωτάται, εάν είναι απαραίτητη ή όχι, η υποβολή στην αρμόδια Δ.Ο.Υ., της υπουργικής απόφασης επιβολής ποινικών ρητρών, προκειμένου να βεβαιωθούν ως απαίτηση του Ελληνικού Δημοσίου, υπό την έννοια του άρθρου 71 ν.542/1977 ή αρκεί η οριστικοποίησή τους, με την πιο πάνω υπουργική απόφαση, ως εκτελεστού τίτλου, για την είσπραξη τους.

Για το ερώτημα αυτό, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (ΣΤ΄ Τμήμα), γνωμοδότησε ως εξής:

Ιστορικό:

Από το έγγραφο του ερωτήματος και τα λοιπά στοιχεία του φακέλου προκύπτουν τα ακόλουθα:

1. Κατά την εκτέλεση της Σύμβασης Αντισταθμιστικών Ωφελημάτων (ΣΑΩ) με αριθμό 31/03 -η οποία υπογράφηκε στο πλαίσιο της Σύμβασης Κύριας Προμήθειας (ΣΠΚ) με αριθμό 50Α/03 για την προμήθεια 132 Κλωβών S-280 C/G, μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της εταιρείας "GIC....Limited."- επειδή στο τέλος του συμβατικού χρόνου υλοποίησης της, εξακολουθούσε να υπάρχει ανεκπλήρωτο μέρος των ΑΩ υποχρεώσεων της εταιρείας πιστωτικής αξίας 4.472.807 USD, της επιβλήθηκαν, με απόφαση του ΥΕΘΑ, ποινικές ρήτρες, σύμφωνα με το άρθρο 19 της ΣΑΩ 31/03, ύψους 447.280,70 δολ. ΗΠΑ.
2. Η προμηθεύτρια εταιρεία "GIC....Limited." με την από 14-3-2014 αίτησή της, ζήτησε να υπαχθεί η διαφορά που ανέκυψε, σε διαιτησία ενώπιον του Διεθνούς Διαιτητικού Δικαστηρίου του ICC. Η διαιτησία αυτή βρίσκεται ακόμη σε αρχικό στάδιο (βλ. και σχετικό Πρακτικό 5005/2017 του ΣΤ΄ Τμήματος του ΝΣΚ)
3. Παράλληλα, η εταιρεία κατέθεσε προσφυγή ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών (ΔΕΑ) με αίτημα την ακύρωση της ΥΑ επιβολής ποινικής ρήτρας, ενώ με τη 48/2014 απόφασή του, το ΔΕΑ έχει αναστείλει την εκτέλεση της ΥΑ, μέχρι να εκδοθεί απόφαση για την ασκηθείσα προσφυγή.
4. Από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτει ότι, στην περίπτωση της εξεταζόμενης Σύμβασης ΑΩ 31/03, η Υπηρεσία τηρεί ανοιχτή τραπεζική εγγυητική επιστολή καλής εκτέλεσης για την ικανοποίηση των δικαιωμάτων του Δημοσίου, που απορρέουν από αντισυμβατική συμπεριφορά του αντισυμβαλλόμενου και ότι η κατάπτωση αυτής δεν απαιτεί την προηγούμενη ταμειακή βεβαίωση της καταλογιστικής πράξης, ήτοι της υπουργικής απόφασης επιβολής ποινικών ρητρών, η οποία αποτελεί εκτελεστό τίτλο και, επομένως, η είσπραξη των εν λόγω δικαιωμάτων ενεργείται από την ίδια την Υπηρεσία που τηρεί το σώμα της εν ισχύ εγγυητικής επιστολής, μη υπαγόμενης στις προθεσμίες της ταμειακής βεβαίωσης του ν.542/77, δεδομένων των

ΓΧ

ειδικότερων διατάξεων του ΠΔ 284/89, που αναλογικά εφαρμόζονται στη συγκεκριμένη περίπτωση.

5. Ειδικότερα, όπως προκύπτει από το σώμα της εν λόγω τραπεζικής εγγυητικής επιστολής καλής εκτέλεσης, το ενδιαφέρον, εν προκειμένω, περιεχόμενο της, έχει ως εξής: «....2. Σε εφαρμογή των παραπάνω, εμείς η *Emporiki Bank*, Κατάστημα Ερυθρού χορηγούμε υπέρ υμών την ανέκκλητη Εγγυητική Επιστολή για λογαριασμό του Προμηθευτή και αναλαμβάνουμε την υποχρέωση να σας καταβάλουμε, μετά από την πρώτη και απλή αίτησή σας, ανέκκλητα και ανεπιφύλακτα χωρίς επιπλέον αποδείξεις εκτός της δήλωσής σας, ότι ο Προμηθευτής δεν εκπλήρωσε σωστά τις υποχρεώσεις του να παράσχει τα προαναφερόμενα Αντισταθμιστικά Ωφελήματα μέσα στο χρονικό περιθώριο που ορίζεται στο Άρθρο 5 της παραπάνω Σύμβασης Αντισταθμιστικών Ωφελημάτων, το πλήρες ποσό της Εγγυητικής Επιστολής, μέσα σε χρονικό διάστημα τριών (3) ημερών από την παραλαβή της απαίτησής σας, ανεξάρτητα από οποιεσδήποτε αντιρρήσεις ή και επιχειρήματα πάσης φύσεως του Προμηθευτή, χωρίς να υποχρεούσθε να καταφύγετε σε δικαστήριο ή σε διαιτησία.

3. Αυτή η Εγγυητική Επιστολή καλής εκτέλεσης θα μειώνεται μέχρι εξοφλήσεως κατά ένα ποσό ίσο με δέκα τοις εκατό (10%) της πιστωτικής αξίας των Αντισταθμιστικών Ωφελημάτων που υλοποιήθηκαν από τον Προμηθευτή, σύμφωνα με τα σχετικά έγγραφα που θα εκδοθούν από εσάς, τα οποία εμφανίζουν επακριβώς την αξία των υλοποιηθέντων ΑΩ και το ακριβές ποσό κατά το οποίο θα μειώνεται το ποσό της Εγγυητικής Επιστολής και τα οποία θα μας δεσμεύουν να ενεργήσουμε ανάλογα.

4. Η παρούσα Εγγυητική Επιστολή θα είναι σε ισχύ έως ότου ο Προμηθευτής εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του προς το μέρος σας.».

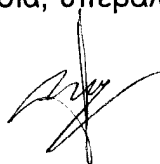
6. Η Υπηρεσία-όπως αναφέρεται στο έγγραφο του ερωτήματός της- δεν έχει προχωρήσει έως τώρα στην είσπραξη του πιο πάνω ποσού, μέσω της υφιστάμενης τραπεζικής εγγυητικής επιστολής, δεδομένου, ότι η αντισυμβαλλόμενη έχει ζητήσει την υπαγωγή της στις διατάξεις του τρίτου άρθρου του ν.4376/2016, αίτηση για την οποία δεν έχει ακόμη εκδοθεί διοικητική απόφαση του ΥΕΘΑ και επειδή με τη 48/ 2014 απόφαση του ΔΕΑ έχει ανασταλεί η εκτέλεση της ΥΑ επιβολής ρητρών μέχρι την έκδοση απόφασης για την ασκηθείσα προσφυγή στο ΔΕΑ και εκκρεμεί και η εκδίκαση

της προσφυγής στο Διεθνές Διαιτητικό Δικαστήριο (ICC). Περαιτέρω η Υπηρεσία έχει την άποψη ότι η Υπουργική Απόφαση περί επιβολής ποινικής ρήτρας για τη μη εκπλήρωση συμβατικών όρων στη εν λόγω εταιρεία, καθίσταται εκτελεστή με μόνη την ολοκλήρωση της διαδικασίας έκδοσής της, κατ' εφαρμογή των όρων της σύμβασης και αναλογική εφαρμογή των άρθρων 36 παρ.6α, 42,43 και 47 του ΠΔ 284/89.

7. Επιπρόσθετα, κατά την Υπηρεσία, το άρθρο 47 του ΠΔ 284/89 παρέχει τη νομική δυνατότητα στην Υπηρεσία να απευθυνθεί στην αρμόδια Διεύθυνση Οικονομικού (ΔΟΙ) του αντιστοίχου Γενικού Επιτελείου (ΓΕ), ώστε να ενεργήσει τα προβλεπόμενα προς τη ΔΟΥ, για την είσπραξη των δικαιωμάτων του Δημοσίου που απορρέουν από τη μη εφαρμογή των όρων συμφωνιών και συμβάσεων, και όχι για τη βεβαίωσή τους, η οποία τελειούται με την υπογραφή από τον κ. ΥΕΘΑ της απόφασης επιβολής, κατ' αναλογική εφαρμογή του άρθρου 42 ΠΔ 284/89, ως ειδικότερη διάταξη που διέπει τις συμβάσεις περί Προμηθειών, Εργολαβιών και Εκτελέσεως Εργασιών των Ενόπλων Δυνάμεων. Η Υπηρεσία θεωρεί ότι προβαίνει στην ενεργοποίηση της ανωτέρω διαδικασίας είσπραξης των δικαιωμάτων του Δημοσίου, σύμφωνα με το άρθρο 47 ΠΔ 284/89, που παραπέμπει στον ΚΕΔΕ, μόνο στις περιπτώσεις που δεν είναι δυνατή η είσπραξή τους από όσα οφείλονται στον προμηθευτή για οποιαδήποτε αιτία, είτε διότι δεν υπάρχουν, είτε διότι δεν επαρκούν.

8. Αυτή η διαδικασία είσπραξης των ποινικών ρητρών από ενεργές εγγυητικές επιστολές, υπέρ του αρμόδιου Μετοχικού Ταμείου των Ενόπλων Δυνάμεων, διενεργείται από μακρού από την Υπηρεσία, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του ΠΔ 284/89, μάλιστα δε απευθείας από τα αρμόδια - εκδίδοντα τις εγγυητικές επιστολές - τραπεζικά ιδρύματα, χωρίς να έχει παρουσιαστεί μέχρι σήμερα κανένα ουσιαστικό ή τυπικό κώλυμα ως προς την εφαρμογή της, αλλά και χωρίς να έχει υποβληθεί καμιά ένσταση από τις αρμόδιες δικαστικές αρχές που έχουν αποφανθεί επί υποθέσεων, ύστερα από άσκηση σχετικής προσφυγής.

9. Συνεπώς, κατά την άποψη της Υπηρεσίας, η είσπραξη των εν λόγω δικαιωμάτων ενεργείται από την ίδια την Υπηρεσία που τηρεί και το σώμα της ισχύουσας εγγυητικής επιστολής μη υπαγόμενης στις προθεσμίες της ταμειακής βεβαίωσης του ν.542/77, δεδομένων των ειδικότερων διατάξεων του ΠΔ 284/89 που αναλογικά εφαρμόζονται στη συγκεκριμένη περίπτωση. Προβληματιζόμενη περαιτέρω, η Υπηρεσία, υπέβαλε στο ΝΣΚ το ερώτημα που

5x

αναφέρεται στην πρώτη σελίδα.

Νομοθετικό Πλαίσιο:

10. Με το ν. 3433/2006 «Προμήθειες αμυντικού υλικού των Ενόπλων Δυνάμεων» (Α' 20) επανακαθορίστηκε το νομικό καθεστώς των προμηθειών αμυντικού υλικού των Ενόπλων Δυνάμεων και καταργήθηκε το π.δ. 284/1989, πλην, όμως, στο άρθρο 73 του νόμου αυτού ορίζεται ότι: «1. Η ισχύς του νόμου αυτού αρχίζει δύο μήνες μετά τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. 2. Προμήθειες αμυντικού υλικού που ήδη έχουν προκηρυχθεί ή εκτελούνται κατά το χρόνο που ο νόμος αυτός τίθεται σε ισχύ εξακολουθούν να διέπονται και να ρυθμίζονται από τις ισχύουσες διατάξεις...»

11. Στα άρθρα 105, 109 και 118 του ν. 3978/2011 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Υπηρεσιών και Προμηθειών στους τομείς της Άμυνας και της Ασφάλειας - Εναρμόνιση με την Οδηγία 2009/81/ΕΚ - Ρύθμιση θεμάτων του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας».(Α' 137),ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

Άρθρο 105 Εκτέλεση συμβάσεων 1.Οι διατάξεις του ν. 3433/2006 περί Εγχώριας Βιομηχανικής Συμμετοχής (ΕΒΣ), Ελληνικής Προστιθέμενης Αξίας (ΕΠΑ) και Αντισταθμιστικών Ωφελημάτων (ΑΩ), καθώς και οι κανονιστικές πράξεις που έχουν εκδοθεί κατ' εξουσιοδότησή τους, καταργούνται.

Άρθρο 109. Μεταβατικές διατάξεις.1.Οι διατάξεις του παρόντος νόμου εφαρμόζονται σε όλες τις συμβάσεις έργων, υπηρεσιών ή προμηθειών που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του και η έναρξη της διαδικασίας σύναψης των οποίων λαμβάνει χώρα μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος. Ως έναρξη διαδικασίας σύναψης νοείται: α) η αποστολή προκήρυξης στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για τις συμβάσεις του δεύτερου Μέρους, β) η δημοσίευση προκήρυξης στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, για τις συμβάσεις του τρίτου Μέρους, γ) η ανάρτηση στην ιστοσελίδα της αναθέτουσας αρχής, για τις συμβάσεις που ανατίθενται με τη διαδικασία του συνοπτικού διαγωνισμού και δ) η λήψη απόφασης σύναψης σύμβασης, για τις υπόλοιπες περιπτώσεις.

2.Διαδικασίες σύναψης συμβάσεων έργων, υπηρεσιών ή προμηθειών, οι οποίες έχουν ξεκινήσει πριν την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, συνεχίζονται και ολοκληρώνονται σύμφωνα με το καθεστώς που ίσχυε κατά το χρόνο έναρξης τους.

3. Συμβάσεις έργων, υπηρεσιών ή προμηθειών που έχουν συναφθεί πριν την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος νόμου, εκτελούνται σύμφωνα με το καθεστώς που τις διέπει κατά το χρόνο σύναψής τους.

Άρθρο 118. Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως».

12. Στα άρθρα 36, 42, 43 και 47 του εκδοθέντος κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 50 παρ. 5 του ν.δ. 721/1970 (Α' 251) π.δ. 284/1989 «Τροποποίηση, συμπλήρωση και μεταγλώττιση του π.δ. 785/1978 « Περί Προμηθειών, Εργολαβιών και Εκτελέσεως Εργασιών των Ενόπλων Δυνάμεων» (Α' 181), όπως ισχύει, ορίζονται τα ακόλουθα:

Άρθρο 36 «1. Αυτός στον οποίο έγινε αναγγελία κατακύρωσης προμήθειας είναι υποχρεωμένος, για την υπογραφή της σχετικής σύμβασης, να προσκομίσει στην αρμόδια υπηρεσία μέσα σε 20 ημέρες, τα εξής: α.... β. Την εγγυητική επιστολή καλής εκτέλεσης της σύμβασης απεριόριστης χρονικής ισχύος. γ.....

2. Η εγγυητική επιστολή καλής εκτέλεσης, σε ποσοστό τουλάχιστον δέκα τοις εκατό της συμβατικής αξίας των ειδών παρέχεται στο ίδιο νόμισμα στο οποίο θα γίνει πληρωμή της αξίας των ειδών στον προμηθευτή με οποιαδήποτε σύννομη μορφή, όπως καθορίζεται για την εγγυοδοσία συμμετοχής.

3... 4.... 5.... 6. Σε περίπτωση κατά την οποία αυτός που ανακηρύχθηκε μειοδότης ή πλειοδότης για κάθε περίπτωση δεν προσέλθει για υπογραφή της σχετικής σύμβασης ή δεν προσκομίσει έγκαιρα την απαιτούμενη εγγυοδοσία καλής εκτέλεσης της σύμβασης, κηρύσσεται έκπτωτος και επιβάλλονται σ' αυτόν αθροιστικά ή διαζευκτικά οι παρακάτω κυρώσεις:

α. Η κατάπτωση της εγγύησης συμμετοχής του, υπέρ του αρμόδιου Μετοχικού Ταμείου των Ενόπλων Δυνάμεων.

β. Οι συνέπειες της εφαρμογής της παραγράφου 1γ του άρθρου 43 του παρόντος.».

Άρθρο 42 Ποινικές Ρήτρες «1. Η ΓΔΕ ή ο φορέας κάθε Κλάδου των Ενόπλων Δυνάμεων που πραγματοποιεί την προμήθεια μπορεί να αποδεχθεί εκπρόθεσμη παράδοση και επιβάλλει, στην περίπτωση αυτή, για τις ημερολογιακές ημέρες καθυστέρησης, τα πρόστιμα που έχουν συμφωνηθεί στους όρους της σχετικής σύμβασης, τα οποία υπολογίζονται επί της αξίας αλόκληρης της εκπρόθεσμης παράδοσης του υλικού, ανεξάρτητα από τη

Γ*

χρονική διάρκειά της, καθώς επίσης και επί της αξίας του υλικού, το οποίο, αν και παραδόθηκε, δεν ήταν δυνατό να χρησιμοποιηθεί λόγω της καθυστέρησης του μέρους. Το ύψος τους καθορίζεται μετά από εισήγηση της ΓΔΕ με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Αμυνας και ισχύει για τη ΓΔΕ και για όλους τους Κλάδους των Ενόπλων Δυνάμεων. 2.....3.....»

Άρθρο 43 Κήρυξη προμηθευτού ως έκπτωτου Επιβαλλόμενες Κυρώσεις «1. Σε περίπτωση κατά την οποία ο προμηθευτής δεν παραδώσει μέσα στις προθεσμίες που καθορίζονται από την σύμβαση που υπογράφηκε ή της τυχόν παράτασής τους, και σε όποια ποσότητα προβλέπεται συμβατικά το κατακυρωμένο υλικό ή αυτό που απορρίφθηκε από την Επιτροπή Παραλαβών ή Επίλυσης Διαφορών με σκοπό να αντικατασταθεί, η αρμόδια Υπηρεσία μπορεί να κηρύξει τον προμηθευτή έκπτωτο και να του επιβάλλει αθροιστικά ή διαζευκτικά τις παρακάτω κυρώσεις:

α.....β. Κατάπτωση της εγγύησης καλής εκτέλεσης της σύμβασης υπέρ του Μετοχικού Ταμείου του Κλάδου για λογαριασμό του οποίου υλοποιείται η προμήθεια ή του Κλάδου που ενεργεί την προμήθεια. γ.... δ. Εφαρμογή των ποινικών ρητρών λόγω καθυστέρησης της παράδοσης.

2. Οι παραπάνω κυρώσεις είναι ανεξάρτητες από κάθε αξίωση της ενδιαφερόμενης για την προμήθεια υπηρεσίας των Ενόπλων Δυνάμεων για κάθε θετική ζημία της που προήλθε άμεσα ή έμμεσα από την άρνηση του προμηθευτή να πραγματοποιήσει έγκαιρα την προμήθεια που του κατακυρώθηκε. 3.....

4. Η απαλλαγή του προμηθευτή από τις παραπάνω συνέπειες, εκτός από τις περιπτώσεις του άρθρου 44, καθώς και η ακύρωση, μείωση ή αναθεώρηση κατάσχεσης εγγυοδοσίας που έχει αποφασισθεί, επιβολής προστίμου και καταλογισμού διαφέροντος τιμής, δεν επιτρέπεται να γίνει με διοικητική απόφαση που θεωρείται άκυρη και ανεκτέλεστη.».

Άρθρο 47 «Τα κάθε φύσης δικαιώματα του Δημοσίου και των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου που ελέγχονται από το Αρχηγείο κάθε κλάδου των Ενόπλων Δυνάμεων, των Οργανισμών και των εν γένει εκμεταλλεύσεων των Ενόπλων Δυνάμεων, που απορρέουν από μη εφαρμογή των όρων συμφωνιών και συμβάσεων, εισπράττονται από όσα οφείλονται στον προμηθευτή από το Δημόσιο για οποιαδήποτε αιτία και σε περίπτωση που αυτά δεν υπάρχουν ή δεν επαρκούν, σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου

περί είσπραξης Δημοσίων Εσόδων, με φροντίδα της αρμόδιας Υπηρεσίας που εκτελεί την προμήθεια.».

13. Περαιτέρω, στις Κατευθυντήριες Οδηγίες για τα αντισταθμιστικά ωφελήματα προμηθειών των ενόπλων δυνάμεων (Κ.Ο.) 1996 και, ειδικότερα, στο άρθρο 20, ορίζονται τα εξής:

« 20.ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΡΗΤΡΕΣ

α..Εάν στο τέλος του συμφωνηθέντος χρόνου εφαρμογής των ΑΩ εξακολουθεί να υπάρχει ανεκπλήρωτο μέρος των συνολικών αντισταθμιστικών υποχρεώσεων, τότε ο προμηθευτής υποχρεούται να καταβάλει χρηματικό ποσό ίσο τουλάχιστον με το δέκα τοις εκατό (10%) του ανεκπλήρωτου μέρους των αντισταθμιστικών υποχρεώσεων του. Για το λόγο αυτό, ο προμηθευτής αναλαμβάνει την ρητή υποχρέωση να καταθέσει στο ΥΕΘΑ/ΓΔΕ/ΔΑΩ εγγυητική επιστολή, όπως αυτή προσδιορίζεται στην παρ. 21. β. Καθυστερήσεις στην υλοποίηση συγκεκριμένου προγράμματος ΑΩ, στα πλαίσια υπογεγραμμένης σύμβασης ΑΩ, θα έχουν σαν αποτέλεσμα την μείωση της πιστωτικής αξίας του προγράμματος σε ποσοστό που θα καθορίζεται στην σύμβαση ΑΩ.».

14. Εξάλλου, στην προκειμένη περίπτωση, στο άρθρο 19 της Σύμβασης ΑΩ 31/03 συμφωνήθηκαν, μεταξύ των άλλων, και τα εξής:

«ΑΡΘΡΟ 19 ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΡΗΤΡΕΣ

19.1 Εάν μέρος των υποχρεώσεων αντισταθμιστικών ωφελημάτων του προμηθευτή δεν έχει εκπληρωθεί στο τέλος της συμφωνηθείσας διάρκειας σύμβασης αντισταθμιστικών ωφελημάτων, συμπεριλαμβανομένων και των πιθανών περιόδων χάριτος όπως προβλέπεται στο Άρθρο 6, και για λόγους άλλους από αυτούς της Ανωτέρας Βίας (Άρθρο 2), τότε ο προμηθευτής υποχρεούται να πληρώσει ποινικές ρήτρες ποσού ίσου με το δέκα τοις εκατό (10%) του ανεκπλήρωτου μέρους των υποχρεώσεων- αντισταθμιστικών ωφελημάτων. 19.2....19.4..... Η καταβολή ποινικών ρητρών, όπως ορίζεται στο Άρθρο 19.1, μη εξαιρουμένου του Άρθρου 22, εφεξής θα αποτελεί το μοναδικό μέσο ικανοποίησης του ΥΠΕΘΑ/ΓΓΟΣΑΕ/ΓΔΑΕ για την μη εκπλήρωση των υποχρεώσεων του προμηθευτή που προκύπτουν από την παρούσα σύμβαση αντισταθμιστικών ωφελημάτων και θα αποτελεί πλήρη και οριστική ικανοποίηση των υποχρεώσεων αντισταθμιστικών ωφελημάτων του προμηθευτή και θα απαλλάσσει τον προμηθευτή από όλες τις υποχρεώσεις του υπό την παρούσα σύμβαση αντισταθμιστικών

ΓΧ

ωφελημάτων.».

15. Στο άρθρο 71 παρ. 1 του ν. 542/1977 «Φορολογικά εταιρειών - Υπεραξία - Αποσβέσεις κλπ» (Α' 41), προβλέπεται ότι: «1. Η βεβαίωση οιοδήποτε φόρου, τέλους, προστίμου, δικαιώματος ή εισφοράς υπέρ του Δημοσίου μετά των πάσης φύσεως προσθέτων και υπέρ τρίτων, ενεργείται εντός προθεσμίας τριών μηνών από της λήξεως του μηνός εντός του οποίου εκτήθη ο τίτλος βεβαίωσης. Η παράλειψις της βεβαίωσης εντός της προθεσμίας ταύτης, συνιστώσα πειθαρχικόν αδίκημα, επισύρει, κατά των υπευθύνων, τας υπό του Ν. 1811/1951 "περί Κώδικος Καταστάσεως των δημοσίων διοικητικών υπαλλήλων", ως ούτος τροποποιηθείς ισχύει, προβλεπόμενας ποινάς. Ανεξαρτήτως των υπό του προηγουμένου εδαφίου οριζομένων, η βεβαίωση δύναται να ενεργηθή και μετά την πάροδον της τριμήνου προθεσμίας και ουχί πέραν των τριών ετών, από της λήξεως του έτους εντός του οποίου εκτήθη ο τίτλος βεβαίωσης ».

16. Στο άρθρο 88 του ιδίου πιο πάνω νόμου, υπό τον τίτλο "Αναστολή παραγραφής" ορίζεται ότι: «Η παραγραφή των χρεών προς το Δημόσιον αναστέλλεται δια τους λόγους τους προβλεπόμενους υπό της ισχύουσας νομοθεσίας. Η παραγραφή αναστέλλεται επίσης: α)...γ) Εάν αμφισβητήθηκε δικαστικά η νομιμότητα του τίτλου εισπράξεως ή των ληφθέντων μέτρων εκτελέσεως υπό του οφειλέτη ή τρίτου μέχρι τελεσιδίκου περαιώσεως της δίκης».

17. Στο ν. 2362/1995 «Περί Δημοσίου Λογιστικού» (Α' 247), προβλεπόταν στο μεν άρθρο 86 ότι: «1. Καμία χρηματική απαίτηση του Δημοσίου δεν υπόκειται σε παραγραφή πριν να βεβαιωθεί πράγματι προς είσπραξη ως δημόσιο έσοδο στην αρμόδια Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία ή το αρμόδιο Τελωνείο (βεβαίωση εν στενή εννοία). Ο κανόνας αυτός δεν αλλοιώνεται από την τυχόν βραδεία τοιαύτη βεβαίωση», στο δε άρθρο 107 ότι: «1. Οι διατάξεις του παρόντος νόμου περί παραγραφής εφαρμόζονται επί απαιτήσεων που γεννώνται μετά την έναρξη της ισχύος του. Όσον αφορά όμως την αναστολή και τη διακοπή της παραγραφής, οι σχετικές διατάξεις του παρόντος εφαρμόζονται και επί απαιτήσεων που έχουν γεννηθεί πριν από την ισχύ αυτού, εάν τα επαγόμενα την αναστολή ή διακοπή γεγονότα έχουν συντελεσθεί μετά την ισχύ αυτού», ενώ στο άρθρο 119 ότι «Ο νόμος αυτός αρχίζει να ισχύει από 1η Ιανουαρίου 1996, εκτός αν διαφορετικά ορίζεται στις επιμέρους διατάξεις».

18.Τέλος, στα άρθρα 81, 136 παρ. 1, 137 παρ. 4, 177 και 183 του ισχύοντος ν. 4270/2014 « Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) - δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις» (Α'143), , ορίζονται τα ακόλουθα:

Άρθρο 81 Όργανα και τίτλοι εισπραξης

«1. Η εισπραξη των δημοσίων εσόδων ενεργείται δυνάμει νόμιμου τίτλου από τις Δ.Ο.Υ., τα Τελωνεία, τα λοιπά όργανα εισπραξης του Δημοσίου και τους Ειδικούς Ταμείς, στους οποίους έχει ανατεθεί η εισπραξη ειδικών εσόδων. Τίτλοι εισπραξης είναι τα παραστατικά στοιχεία που προβλέπονται από τις κείμενες διατάξεις και από τα οποία προκύπτει ο οφειλέτης του Δημοσίου, το είδος της οφειλής και το εισπρακτέο, κατά οφειλέτη, ποσό.2.....».

Άρθρο 136 Παραγραφή απαιτήσεων του Δημοσίου

«1. Χρηματική απαίτηση του Δημοσίου δεν παραγράφεται πριν να βεβαιωθεί πράγματι προς εισπραξη ως δημόσιο έσοδο στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. ή το αρμόδιο Τελωνείο (βεβαίωση με στενή έννοια), με την επιφύλαξη των διατάξεων περί επιβολής φόρων και λοιπών δημοσίων εσόδων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4174/2013, Α' 170). Η ρύθμιση αυτή παραμένει σε ισχύ και στην περίπτωση που καθυστερεί η βεβαίωση με στενή έννοια.»

Άρθρο 137 Αναστολή παραγραφής απαιτήσεων του Δημοσίου «1. Η παραγραφή των απαιτήσεων του Δημοσίου, πλην εκείνων για τις οποίες εφαρμόζονται οι διατάξεις του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4174/2013), αναστέλλεται για τους λόγους που προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία. 2... 3.... 4. Σε περίπτωση δικαστικής αμφισβήτησης από οποιονδήποτε είτε του νόμιμου τίτλου γενικά της απαίτησης του Δημοσίου είτε της νομιμότητας της βεβαίωσης αυτής με στενή έννοια είτε της για οποιονδήποτε λόγο εγκυρότητας πράξης της αναγκαστικής εκτέλεσης προς εισπραξη απαίτησης του Δημοσίου (διοικητικής εκτέλεσης), η προβλεπόμενη παραγραφή της απαίτησης του Δημοσίου προς βεβαίωση (με ευρεία έννοια) ή προς εισπραξη της βεβαιωμένης απαίτησής του αναστέλλεται μέχρι την έκδοση επί της δικαστικής αυτής διένεξης τελεσίδικης δικαστικής απόφασης και δεν συμπληρώνεται σε κάθε περίπτωση πριν από την πάροδο ενός (1) έτους από την, με επιμέλεια των αντιδίκων του Δημοσίου, κοινοποίηση με δικαστικό επιμελητή στον Προϊστάμενο της αρμόδιας

ΓΧ

Δ.Ο.Υ. ή του Τελωνείου και τον Υπουργό Οικονομικών της τελεσίδικης δικαστικής απόφασης.

Σε περίπτωση ακύρωσης κατάσχεσης ή άλλης πράξης της διοικητικής εκτέλεσης, και, εντός της προθεσμίας του προηγούμενου εδαφίου, επανάληψης της ίδιας ή άλλης πράξης αναγκαστικής (διοικητικής) εκτέλεσης, επί του ιδίου ή άλλου περιουσιακού στοιχείου, του ιδίου ή άλλου προσώπου κατά το νόμο ευθυνομένου, η, με την ακυρωθείσα πράξη, επελθούσα διακοπή της παραγραφής λογίζεται ως μηδέποτε εξαλειφθείσα.».¹

Άρθρο 177 Καταργούμενες και μεταβατικές διατάξεις

«1. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου καταργούνται οι διατάξεις:

α. Των άρθρων 1 έως και 108 και του άρθρου 110 του ν. 2362/1995. β. Του άρθρου 2 πλην της παραγράφου 7, του άρθρου 3 πλην των παραγράφων 4 και 6, των παραγράφων 4, 5 και 6 του άρθρου 4, καθώς και του άρθρου 5 του ν. 4111/ 2013. γ. του άρθρου 263 του ν. 3852/2010 (Α' 87), δ. του άρθρου 161 παρ. 1 του ν. 3463/2006 (Α' 114)......».

Άρθρο 183 Έναρξη ισχύος

«1. Η ισχύς των διατάξεων του παρόντος νόμου αρχίζει από την 1.1.2015, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά σε αυτές ή στην επόμενη παράγραφο.

2. Ειδικότερα:

α.... β....γ. Οι διατάξεις του Υποκεφαλαίου 12 του Κεφαλαίου Β' του Μέρους Δ' ισχύουν για απαιτήσεις του Δημοσίου που βεβαιώνονται προς είσπραξη μετά την 1.1.2015, καθώς και για απαιτήσεις σε βάρος του Δημοσίου που γεννώνται μετά την ημερομηνία αυτή. Κατ' εξαίρεση:

αα. οι διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 136, του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 4 του άρθρου 137 και των περιπτώσεων α' και η' της παραγράφου 1 του άρθρου 138 εφαρμόζονται και για απαιτήσεις του Δημοσίου που δεν έχουν παραγραφεί κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, και

ββ. οι διατάξεις της περίπτωσης γ' του άρθρου 143 εφαρμόζονται και για ήδη υποβληθείσες αιτήσεις προς το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους και η σχετική προθεσμία των έξι (6) μηνών αρχίζει από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου,

¹ Τα άρθρα 136 και 137 εντάσσονται στο Υποκεφάλαιο 12 του Κεφαλαίου Β' του Μέρους Δ' του ν. 4270/2014.

γγ. οι διατάξεις του Υποκεφαλαίου 11 του Κεφαλαίου Β' του Μέρους Δ' του παρόντος ισχύουν για συμβάσεις για τις οποίες η σχετική απόφαση ανάληψης υποχρέωσης εκδίδεται μετά την 1.1.2015.....».

Ερμηνεία διατάξεων – Εφαρμογή

Από τις προπαρατεθείσες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς, αλλά και σε συνδυασμό μεταξύ τους, ενόψει και όλου του νομικού πλαισίου εντός του οποίου εντάσσονται, του σκοπού που εξυπηρετούν και την υπαγωγή σε αυτές των πραγματικών περιστατικών που τέθηκαν υπόψη του Τμήματος από την ερωτώσα υπηρεσία, προκύπτουν τα ακόλουθα συμπεράσματα:

19. Από τις διατάξεις τόσο του ν. 3978/2011 (άρθρο 109 παρ. 3) όσο και του προϊσχύσαντος ν. 3433/2006 (άρθρο 73 παρ. 2) προκύπτει ότι οι συμβάσεις που είχαν ήδη προκηρυχθεί ή εκτελούνταν κατά την έναρξη ισχύος των ανωτέρω νόμων, εξακολουθούν να διέπονται από τις προγενέστερες διατάξεις. Επομένως, η Σύμβαση ΑΩ 31/03, που διεπόταν κατά το χρόνο σύναψής της από τις διατάξεις του π.δ. 284/1989 εξακολουθεί να εκτελείται με βάση τις διατάξεις του πιο πάνω προεδρικού διατάγματος (βλέπε ενδεικτικά γνωμ. ΝΣΚ 3/2017, 106/2016, 179/2015, 338/2014, 99/2014, 467/2012 και άρθρο 18 της Σύμβασης).

20. Περαιτέρω, η πραγμάτωση του προϋπολογισμού των κρατικών εσόδων ενεργείται σε δύο στάδια: α) το στάδιο της βεβαίωσης και β) το στάδιο της είσπραξης. Η «είσπραξη» οποιασδήποτε οφειλής προς το Δημόσιο, ακολουθεί το στάδιο της βεβαίωσης. Η βεβαίωση περιλαμβάνει δύο κύριες φάσεις: Στην πρώτη φάση, τη λεγόμενη «βεβαίωση ευρείας έννοιας», ανήκει ο προσδιορισμός και η εγγραφή της απαίτησης στους «βεβαιωτικούς καταλόγους» και αυτό αποτελεί έργο του οικείου οργάνου το οποίο είναι εντεταλμένο. Η εγγραφή των απαιτήσεων του Δημοσίου στους «βεβαιωτικούς καταλόγους», η οποία γίνεται προς τακτοποίηση της οικονομικής υπηρεσίας του Κράτους, δεν έχει σχέση με την είσπραξη, η οποία προϋποθέτει «βεβαίωση στενής έννοιας» (ταμειακή), δηλαδή «υλοποίηση» του υπό ευρείαν έννοια βεβαιωμένου νόμιμου τίτλου, ήτοι την περιέλευση του στην οικεία Δ.Ο.Υ., την καταγραφή του στο βιβλίο εισπρακτέων εσόδων και την εμφάνιση του ως «δημοσίου εσόδου».

ΓΧ

21. Συνεπώς, ενώ η υπό ευρεία έννοια βεβαίωση συντελεί στη διαπίστωση της οφειλής, τον προσδιορισμό και την ασφαλή συγκρότηση του νόμιμου τίτλου, η ταμειακή βεβαίωση συντελεί στην υλοποίηση του νόμιμου τίτλου, την εμφάνιση αυτού ως δημόσιου εσόδου και τη δυνατότητα της είσπραξης αυτού, αφού μετά την ταμειακή βεβαίωση, επακολουθεί το στάδιο της εκτέλεσης του προϋπολογισμού των εσόδων, δηλ. το στάδιο της είσπραξης (Α.Π. 341 και 342/2017, βλ. και Β. Παπαχρήστου «Η διοικητική εκτέλεση» Γ', έκδοση 1992, σελ. 35 επ.).

22. Υπό την έννοια, επομένως, των προαναφερομένων, ο γενικώς ισχύων κανόνας είναι, ότι η ταμειακή βεβαίωση του χρέους (βεβαίωση υπό στενή έννοια), προηγείται της είσπραξης, καθόσον δεν μπορεί να γίνει είσπραξη χωρίς τέτοια βεβαίωση. Η ενέργεια της ταμειακής αυτής βεβαίωσης προϋποθέτει την υπό ευρεία έννοια βεβαίωση του χρέους, που ολοκληρώνεται με την αποστολή, από το αρμόδιο όργανο, του οικείου χρηματικού καταλόγου στην αρμόδια Δ.Ο.Υ., που αποτελεί και την τελευταία πράξη της διαδικασίας της υπό ευρεία έννοια βεβαίωσης του χρέους. Με άλλα λόγια, η ταμειακή βεβαίωση του χρέους στη Δ.Ο.Υ. αποτελεί προϋπόθεση για τον σχηματισμό εκτελεστού τίτλου, ο οποίος θα στηρίξει την αναγκαστική εκτέλεση κατά τον ΚΕΔΕ για την είσπραξη της οφειλής (ΝΣΚ 388/2014, 9/2012).

23. Εξάλλου, με το θεσμό της παραγραφής καθιερώνεται ρύθμιση που υπηρετεί το γενικότερο συμφέρον για τερματισμό των εκκρεμοτήτων από διάφορες σχέσεις και συναλλαγές, τόσο για την αβεβαιότητα αυτών από την εξασθένιση των μέσων απόδειξης λόγω παρόδου του χρόνου, όσο και για λόγους κοινωνικής οικονομίας, που επιβάλλει την ταχεία εκκαθάριση των διαφορών μεταξύ δανειστών και οφειλετών (Γ. Μπαλή, Γεν Αρχαί παρ. 140).

24. Η προθεσμία παραγραφής των αξιώσεων υπέρ και κατά του Δημοσίου, ρυθμίζεται από τον εκάστοτε ισχύοντα Κώδικα Δημοσίου Λογιστικού, πλέον πρόσφατα δε, ίσχυσαν και ισχύουν, αντίστοιχα, οι οικείες διατάξεις του ν.2362/1995 και του ν.4270/2014. Ως προς το ζήτημα του διαχρονικού δικαίου ισχύος των περί παραγραφής αξιώσεων υπέρ και κατά του Δημοσίου διατάξεων του ν.2362/1995, προβλέπεται ότι οι περί παραγραφής διατάξεις του ν.2362/1995 εφαρμόζονται επί απαιτήσεων που γεννώνται μετά την έναρξη ισχύος του, ήτοι μετά την 1.1.1996, εκτός από τις διατάξεις για την αναστολή ή τη διακοπή της παραγραφής, όπου οι σχετικές διατάξεις του ν.2362/1995

εφαρμόζονται και για απαιτήσεις που έχουν γεννηθεί πριν από την ισχύ αυτού, εάν τα επαγόμενα την αναστολή ή διακοπή γεγονότα έχουν συντελεσθεί μετά την ισχύ αυτού. Αντιστοίχως, οι περί παραγραφής διατάξεις του ν.4270/2014 ισχύουν για απαιτήσεις του Δημοσίου που βεβαιώνονται προς είσπραξη μετά την 1.1.2015 καθώς και για απαιτήσεις σε βάρος του Δημοσίου που γεννώνται μετά την ημερομηνία αυτή.

25. Όσον αφορά, ειδικότερα, στην παραγραφή απαιτήσεων του Δημοσίου, τόσο κατά τις οικείες διατάξεις του προϊσχύσαντος Κώδικα Δημοσίου Λογιστικού (άρθρο 86 παρ. 1 του ν.2362/1995), όσο και κατά τις αντίστοιχες διατάξεις του ισχύοντος Δημοσίου Λογιστικού (άρθρο 136 παρ. 1 του ν.4270/2014), προβλέπεται ότι η χρηματική απαίτηση του Δημοσίου δεν παραγράφεται πριν γίνει η ταμειακή βεβαίωση του εσόδου (βεβαίωση εν στενή έννοια), με την επιφύλαξη των διατάξεων περί επιβολής φόρων και λοιπών δημοσίων εσόδων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας. Περαιτέρω, τόσο από τις διατάξεις του ν.2362/1995 (άρθρα 86 παρ.3 και 88 περ. 3) όσο και από αυτές του ν.4270/2014 (άρθρα 136 παρ.3 και 137 παρ. 4) προκύπτει, αφενός μεν, ότι χρηματικές αξιώσεις του Δημοσίου, που απορρέουν από σύμβαση, που αυτό έχει καταρτίσει, παραγράφονται μετά από είκοσι έτη από τη λήξη του έτους μέσα στο οποίο έγινε η ταμειακή βεβαίωση αυτών, αφετέρου δε, ότι η δικαστική αμφισβήτηση της νομιμότητας του τίτλου, αναστέλλει την παραγραφή του σχετικού δικαιώματος του Δημοσίου να βεβαιώσει ταμειακά την απαίτηση του, μέχρι την έκδοση, επί της δικαστικής αυτής διένεξης, τελεσίδικης δικαστικής απόφασης και δεν συμπληρώνεται, σε κάθε περίπτωση, πριν από την πάροδο ενός (1) έτους από την κοινοποίηση με δικαστικό επιμελητή της τελεσίδικης δικαστικής απόφασης με επιμέλεια των αντιδίκων του Δημοσίου, στον Υπουργό Οικονομικών,

26. Από τη διάταξη του άρθρου 71 παρ. 1 του ν. 542/1977 συνάγεται, ότι το Δημόσιο δεν δύναται να προβεί σε ταμειακή βεβαίωση (βεβαίωση υπό στενή έννοια) απαιτήσεων μετά την πάροδο τριετίας από της λήξεως του έτους, εντός του οποίου αποκτήθηκε ο σχετικός τίτλος (ΣΤΕ 1408/2017, 845/2015, 3412/2015, 3288/2013, 1093/2010, 571/2009, 2944/2008, 1503/2006, 1783/2002, Contra ΑΠ 139/2004, 691/2003, 1546/1986, σύμφωνα με τις οποίες, αν η ταμειακή βεβαίωση πραγματοποιηθεί πέραν του ανωτέρω χρόνου,

ΓΧ

η οριζόμενη από το νόμο παραγραφή αρχίζει από το τέλος του έτους μέσα στο οποίο έπρεπε να πραγματοποιηθεί, κρίση που οδηγεί στο συμπέρασμα, ότι ο Άρειος Πάγος θεώρησε έμμεσα ότι το επίμαχο ζήτημα, ήτοι περί του εάν υπάρχει «προθεσμία αποστολής» ή «αξίωση αποστολής» στη Δ.Ο.Υ. της υπό ευρεία έννοια βεβαιωμένης απαίτησης του Δημοσίου, προκειμένου να βεβαιωθεί και ταμειακά και να εμφανιστεί ως έσοδο του Δημοσίου, υποκείμενη, ως αξίωση, σε παραγραφή ή αποσβεστική προθεσμία, λύθηκε νομοθετικά με τη διάταξη του άρθρου 71 παρ. 1 του ν. 542/1977). Επομένως, η αποστολή του χρηματικού καταλόγου στην αρμόδια προς είσπραξη του ποσού Δ.Ο.Υ, καθώς και η εκ μέρους της Δ.Ο.Υ. ταμειακή βεβαίωση πρέπει να γίνεται εντός ευλόγου χρόνου, ήτοι το αργότερο μέσα σε τρία (3) έτη από τη λήξη του οικονομικού έτους κατά το οποίο αποκτήθηκε ο τίτλος.

27. Ειδικότερα, με τις πιο πάνω αποφάσεις του ΣτΕ (οι οποίες, σημειωτέον, στην πλειοψηφία τους, αφορούν σε επιβολή πολλαπλού τέλους δυνάμει του Τελωνειακού Κώδικα), κρίθηκε, ότι το Δημόσιο δεν δύναται να προβεί σε ταμειακή βεβαίωση («βεβαίωση υπό στενή έννοια») των απαιτήσεων του, μετά την πάροδο της οριζόμενης στο άρθρο 71 παρ. 1 του ν. 542/1977 τριετούς προθεσμίας από τη λήξη του έτους εντός του οποίου κτήθηκε ο -κατά περίπτωση- τίτλος βεβαίωσης. Οι δικαστικές αποφάσεις, που κρίνουν όμοια με τις πιο πάνω αναφερόμενες αποφάσεις του ΣτΕ, παρότι δεν αφορούν σε τέλος, είναι οι ΣτΕ 1408/2017 και 1783/2002

28. Επισημαίνεται ότι στην αιτιολογία της απόφασης 1783/2002 ΣτΕ, η οποία αφορά σε απόφαση υπαρχηγού ΓΕΣ για κήρυξη προμηθευτή ως εκπτώτου και καταλογισμό σε βάρος του της διαφοράς προμήθειας, περιέχεται η ενδιαφέρουσα, σκέψη, ότι «.....Περαιτέρω, το Δημόσιο δεν δύναται να προβεί σε ταμειακή βεβαίωση, (βεβαίωση εν στενή εννοία), της ανωτέρω απαίτησης μετά την πάροδο της οριζόμενης στο άρθρο 71 παρ. 1 του ν. 542/1977 τριετούς προθεσμίας από τη λήξη του έτους εντός του οποίου εκτήθη ο ως άνω τίτλος βεβαίωσης, δεδομένου ότι η διάταξη αυτή εφαρμόζεται, κατά την έννοιά της, όχι μόνο για τη βεβαίωση δικαιωμάτων του Δημοσίου με χαρακτήρα δημόσιου βάρους αλλά και για απαιτήσεις του Δημοσίου άλλης φύσεως, όπως αυτές που προέρχονται από την μη προσήκουσα εκπλήρωση διοικητικών συμβάσεων, δεδομένου ότι δεν υπάρχουν ειδικές διατάξεις για την προθεσμία ταμειακής βεβαίωσης των απαιτήσεων αυτών...».

29. Συναφώς, κατά πάγιο, επίσης, τρόπο, έχει κριθεί, ότι δεν συντρέχει περίπτωση κατάργησης του άρθρου 71 του ν. 542/1977, με το άρθρο 86 παρ. 1 του ν. 2362/1995 και ότι η προβλεπόμενη από το άρθρο 71 παρ. 1 του ν. 542/1977 αποσβεστική προθεσμία δεν έχει σχέση με την παραγραφή του δικαιώματος του δημοσίου προς επιβολή των φόρων, δασμών, τελών κλπ., ούτε με την παραγραφή του δικαιώματος του δημοσίου προς είσπραξη των ταμειακά βεβαιωμένων χρεών, αλλά πρόκειται για άλλη ενδιάμεση παραγραφή του δικαιώματος του δημοσίου να «βεβαιώσει» το χρέος, αν έχει παρέλθει τριετία από τη λήξη του έτους μέσα στο οποίο κτήθηκε ο τίτλος βεβαίωσης (ΣΤΕ 1408/2017, 571/2009, 2944/2008, ΑΠ 139/2004, ΔΕφΠειρ 1323/2017, ΔΕφ Θεσσ 375/2012, ΔΠρΘεσσ 271/2011, βλέπε και Αθανασίου Καραμιχαλέλη «Τίτλος εισπράξεως. Ζητήματα από την εφαρμογή του ΚΕΔΕ», ΔΦΝ 1991 σελ. 1665 επ.)

30. Επισημαίνεται βέβαια, ότι τα πιο πάνω ζητήματα, κρίθηκαν με βάση το προϊσχύσαν νομοθετικό καθεστώς (άρθρο 86 παρ. 1 του ν. 2362/1995) και, επομένως, θα πρέπει, απαραιτήτως, να εκτιμηθεί εάν, οι ισχύουσες, ήδη, προβλέψεις της παραγράφου 1 του άρθρου 136 του νόμου 4270/2014, παρέχουν νόμιμο και επαρκές έρεισμα μεταβολής των πιο πάνω νομολογιακών πορισμάτων, στο μέλλον, δεδομένου ότι, μέχρι και σήμερα, δεν έχει δημοσιευτεί απόφαση δικαστηρίου, υπό το καθεστώς του άρθρου 136 του ν. 4270/2014.

31. Όπως, ήδη, έχει αναφερθεί, στην παράγραφο 1 του άρθρου 136 του νόμου 4270/2014, ορίζεται ότι χρηματική απαίτηση του Δημοσίου δεν παραγράφεται πριν να βεβαιωθεί πράγματι προς είσπραξη ως δημόσιο έσοδο στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. ή το αρμόδιο Τελωνείο (βεβαίωση με στενή έννοια), με την επιφύλαξη των διατάξεων περί επιβολής φόρων και λοιπών δημοσίων εσόδων, που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4174/2013, Α' 170) και ότι η ρύθμιση αυτή παραμένει σε ισχύ και στην περίπτωση που καθυστερεί η βεβαίωση με στενή έννοια.

Η διάταξη αυτή, ουσιαστικά επαναλαμβάνει, με την προσθήκη της ανωτέρω επιφύλαξης, την αντίστοιχη προϊσχύσασα διάταξη του ν. 2362/1995.

32. Στην αιτιολογική έκθεση που συνοδεύει την πιο πάνω διάταξη, αναφέρεται ότι «: Η διάταξη αυτή, ουσιαστικά επαναλαμβάνει, με την προσθήκη της ανωτέρω επιφύλαξης, την αντίστοιχη προϊσχύουσα διάταξη του ν. 2362/1995 και έχει πρακτική εφαρμογή στις περιπτώσεις εκείνες κατά τις οποίες

Γ Χ

οι Δ.Ο.Υ. και τα Τελωνεία βεβαιώνουν, με «στενή έννοια», έσοδα που έχουν βεβαιώσει με ευρεία έννοια άλλες αρχές ή υπηρεσίες, οπότε, στην περίπτωση αυτή, από το χρόνο κτήσης της απαίτησης με ευρεία έννοια μέχρι τη βεβαίωση με «στενή έννοια» στη ΔΟΥ ή το Τελωνείο δεν υπολογίζεται καμιά παραγραφή (ενδιάμεση παραγραφή).».

33. Με αυτά τα δεδομένα, κυρίως, δε το παρατεθέν νομοθετικό πλαίσιο και τη θέση της νομολογίας στα κρίσιμα ζητήματα στο εξεταζόμενο θέμα, τα οποία, σημειωτέον, είναι ευρύτερου ενδιαφέροντος, δεδομένου ότι αφορούν σε ικανό αριθμό συμβάσεων προμήθειας στρατιωτικού υλικού, προκύπτει περαιτέρω ότι η άποψη που διατυπώνει η ερωτώσα υπηρεσία, ότι η υπουργική απόφαση περί επιβολής ποινικής ρήτρας για τη μη εκπλήρωση – εκ μέρους της προμηθεύτριας εταιρείας - συμβατικών όρων, καθίσταται εκτελεστή με μόνη την ολοκλήρωση της διαδικασίας έκδοσης της, είναι ορθή. Τούτο δε, διότι, κοινή παραδοχή αποτελεί, ότι η υπό ευρεία έννοια βεβαίωση αποτελεί ατομική (εκτελεστή) διοικητική πράξη, με την οποία δημιουργείται η χρηματική αξίωση του Δημοσίου κατά του οφειλέτη.

34. Στην προκειμένη υπόθεση όμως, το ζητούμενο είναι, αν το Δημόσιο, στα πλαίσια ικανοποίησης της -κατά περίπτωση- χρηματικής αξίωσης του που στην εξεταζόμενη περίπτωση, δημιουργήθηκε με την έκδοση της απόφασης περί επιβολής ποινικής ρήτρας, θα πρέπει να αρκείται, είτε στην ενδεχόμενη δυνατότητα που παρέχεται από το άρθρο 47 του π.δ. 284/1989 να ικανοποιήσει την αξίωση του συμψηφιστικά, από τα οφειλόμενα στον προμηθευτή από το Δημόσιο, είτε στην ενδεχόμενη και υποθετική διάθεση του οφειλέτη να καταβάλει, εκουσίως, το προς το Δημόσιο χρέος του ή, αντίθετα, θα πρέπει, στα πλαίσια διασφάλισης των συμφερόντων του, να εξασφαλίσει, κατά τρόπο νόμιμο και επαρκή, τη δυνατότητα επιδίωξης ικανοποίησης της αξίωσης του, στην περίπτωση που, αυτό, θα απαιτηθεί, με μέσα αναγκαστικής εκτέλεσης, η ενεργοποίηση των οποίων, όπως προαναφέρθηκε, προϋποθέτει την ταμειακή βεβαίωση της αξίωσης του, που δημιουργήθηκε με την υπουργική απόφαση περί επιβολής ποινικής ρήτρας σε βάρος της προμηθεύτριας εταιρείας.

35. Υπό την έννοια, επομένως, αυτή, είναι προφανές ότι, για τους λόγους που αναλύονται αμέσως πιο πάνω, επιβάλλεται, σε κάθε περίπτωση, να λαμβάνει χώρα η ταμειακή βεβαίωση της αξίωσης του Δημοσίου. Τούτο, άλλωστε,

προβλέπεται και στη διάταξη του άρθρου 47 του π.δ. 284/1989, στην οποία ορίζεται, ειδικότερα, ότι τα κάθε φύσης δικαιώματα του Δημοσίου, που απορρέουν από μη εφαρμογή των όρων συμφωνιών και συμβάσεων, εισπράττονται από όσα οφείλονται στον προμηθευτή από το Δημόσιο, παρακρατώντας, δηλαδή, ανταπαιτήσεις του για οποιαδήποτε αιτία και σε περίπτωση που αυτά δεν υπάρχουν ή δεν επαρκούν, σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου περί είσπραξης Δημοσίων Εσόδων, με φροντίδα της αρμόδιας Υπηρεσίας που εκτελεί την προμήθεια (ΝΣΚ 211/2014, 272/2007, 130/2011).

36. Περαιτέρω, σε συνέχεια της πιο πάνω παραδοχής, για το αν η πιο πάνω ταμειακή βεβαίωση επιβάλλεται να λάβει χώρα εντός της οριζόμενης στο άρθρο 71 παρ. 1 του ν. 542/1977 τριετούς προθεσμίας από τη λήξη του έτους εντός του οποίου κτήθηκε ο -κατά περίπτωση- τίτλος βεβαίωσης λεκτέα τα εξής:

37. Η διάταξη της παραγράφου 1 του άρθρου 136 του ν. 4270/2014, επαναλαμβάνουσα, στην πραγματικότητα, την αντίστοιχη προϊσχύσασα διάταξη του άρθρου 86 παρ. 1 του ν. 2362/1995, ορίζει ότι χρηματική απαίτηση του Δημοσίου δεν παραγράφεται πριν να βεβαιωθεί πράγματι προς είσπραξη ως δημόσιο έσοδο στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. ή το αρμόδιο Τελωνείο (βεβαίωση με στενή έννοια), με την επιφύλαξη των διατάξεων περί επιβολής φόρων και λοιπών δημοσίων εσόδων, που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας και ότι η ρύθμιση αυτή παραμένει σε ισχύ και στην περίπτωση που καθυστερεί η βεβαίωση με στενή έννοια. Η συνοδεύουσα, τη διάταξη αυτή, αιτιολογική έκθεση, προσδιορίζοντας το σκοπό της συγκεκριμένης ρύθμισης, αναφέρει ότι αυτή, έχει πρακτική εφαρμογή στις περιπτώσεις εκείνες κατά τις οποίες οι Δ.Ο.Υ. και τα Τελωνεία βεβαιώνουν, με «στενή έννοια», έσοδα που έχουν βεβαιώσει με ευρεία έννοια άλλες αρχές ή υπηρεσίες, οπότε, στην περίπτωση αυτή, από το χρόνο κτήσης της απαίτησης με ευρεία έννοια μέχρι τη βεβαίωση με «στενή έννοια» στη ΔΟΥ ή το Τελωνείο δεν υπολογίζεται καμιά παραγραφή (ενδιάμεση παραγραφή). Κοινή, όμως, παραδοχή αποτελεί ότι, ο παρατιθέμενος στην αιτιολογική έκθεση του νόμου σκοπός, δεν συνιστά νομική ρύθμιση αλλά απλή εξαγγελία, και, επομένως, δεν αποτελεί νομοθετική πρόβλεψη, ως μη περιέχων επιτακτικούς ή απαγορευτικούς κανόνες δικαίου.

ΓΧ

38. Οι αναφορές, αυτές, της αιτιολογικής έκθεσης, οδηγούν στο ασφαλές, συμπέρασμα ότι πρόθεση του νομοθέτη (εν όψει, προφανώς, της πιο πάνω αναφερόμενης θέσης της νομολογίας), είναι η «αδρανοποίηση» της διάταξης του άρθρου 71 του ν. 542/1977, αποφεύγουσα τη ρητή κατάργηση της, δεδομένου ότι, όπως προκύπτει από την ήδη παρατεθείσα διάταξη του άρθρου 177 του ν. 4270/2014, που αφορά στις καταργούμενες και μεταβατικές διατάξεις, η ενδιαφέρουσα, εν προκειμένω, διάταξη του άρθρου 71 του ν. 542/1977 δεν συμπεριλαμβάνεται στις ρητά καταργούμενες διατάξεις, τούτο, δε, έχει ιδιαίτερη σημασία, δεδομένης της πάγιας θέσης της νομολογίας, ότι δεν συντρέχει περίπτωση κατάργησης του άρθρου 71 του ν. 542/1977, με το άρθρο 86 παρ. 1 του προΐσχύσαντος ν. 2362/1995, το οποίο, όπως έχει αναφερθεί, ταυτίζεται, κατά περιεχόμενο, με τη διάταξη της παραγράφου 1 του άρθρου 136 του ισχύοντος ν. 4270/2014.

39. Σύμφωνα, επομένως, με τα πιο πάνω αναφερόμενα, είναι, τουλάχιστον, επισφαλής η αποδοχή της άποψης ότι, υπό την ισχύ της διάταξης της παραγράφου 1 του άρθρου 136 του νόμου 4270/2014, (επαναλαμβάνοντας, στην πραγματικότητα, την αντίστοιχη προΐσχύσασα διάταξη του άρθρου 86 παρ. 1 του ν. 2362/1995), συντρέχει νόμιμο και επαρκές έρεισμα μεταβολής της πάγιας ή, τουλάχιστον, κρατούσας θέσης της νομολογίας, σύμφωνα με την οποία το Δημόσιο δεν δύναται να προβεί σε ταμειακή βεβαίωση («βεβαίωση υπό στενή έννοια») των απαιτήσεων του, μετά την πάροδο της οριζόμενης στο άρθρο 71 παρ. 1 του ν. 542/1977 τριετούς προθεσμίας από τη λήξη του έτους εντός του οποίου κτήθηκε ο -κατά περίπτωση- τίτλος βεβαίωσης. Για τους λόγους, επομένως, αυτούς, επιβάλλεται, σε κάθε περίπτωση, να λαμβάνει χώρα η - εντός της οριζόμενης στο άρθρο 71 παρ. 1 του ν. 542/1977 προθεσμίας - ταμειακή βεβαίωση της αξίωσης του Δημοσίου, στα πλαίσια διασφάλισης των συμφερόντων του, που συνίσταται στην εξασφάλιση, κατά τρόπο νόμιμο και επαρκή, της δυνατότητας επιδίωξης ικανοποίησης της αξίωσης του, στην περίπτωση που, αυτό, θα απαιτηθεί, με μέσα αναγκαστικής εκτέλεσης, η ενεργοποίηση των οποίων, όμως, προϋποθέτει την ταμειακή βεβαίωση οποιασδήποτε αξίωσης του.

40. Τα πιο πάνω εκτιθέμενα ισχύουν και στην περίπτωση κατά την οποία, με δικαστική απόφαση, έχει ανασταλεί η εκτέλεση του υπό ευρεία έννοια νομίμου τίτλου, όπως συμβαίνει και στην περίπτωση της σύμβασης ΑΩ 31/03, που ήταν

και η αφορμή υποβολής του εξεταζόμενου ερωτήματος, κατά την οποία, με τη 48/2014 απόφαση του Διοικητικού. Εφετείου Αθηνών, έχει ανασταλεί η εκτέλεση της σχετικής υπουργικής απόφασης περί επιβολής ποινικών ρητρών, μέχρι την έκδοση απόφασης επί της ασκηθείσας σχετικής προσφυγής. Τούτο, δε, διότι η ταμειακή βεβαίωση του χρέους έχει, κατά βάση, ως έννομη συνέπεια ότι το οικείο χρέος καθίσταται ληξιπρόθεσμο και αρχίζει η επιβολή προσαυξήσεων εκπρόθεσμης καταβολής. Με δεδομένο δε, ότι ο υπό ευρείαν έννοια νόμιμος τίτλος έχει ανασταλεί, δεν είναι επιτρεπτή η λήψη αναγκαστικών μέτρων (μέτρων αναγκαστικής εκτέλεσης) σε βάρος του ιδιώτη από το Δημόσιο, για την είσπραξη του χρέους αυτού, για το χρονικό διάστημα, κατά το οποίο είναι σε ισχύ απόφαση δικαστηρίου, με την οποία αναστέλλεται η εκτέλεση της καταλογιστικής πράξης, ήτοι του νομίμου τίτλου υπό ευρείαν έννοια για τη βεβαίωση και είσπραξη απαιτήσεων του Δημοσίου, νομίμως, όμως, εκδίδεται ταμειακή βεβαίωση της σχετικής οφειλής, η οποία, κατά τα ανωτέρω, αποτελεί το νόμιμο τίτλο, για την είσπραξη των εν λόγω απαιτήσεων, καθώς και για την τυχόν επιβολή προσαυξήσεων εκπρόθεσμης καταβολής, αλλά αναστέλλεται η λήψη λοιπών μέτρων αναγκαστικής εκτελέσεως σε βάρος του οφειλέτη, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Ε.Δ.Ε. (ΣτΕ 2279/2017, 1538/2015, 2378/2015 κ.α. Δημοσίευση ΝΟΜΟΣ).

41. Σε κάθε, πάντως, περίπτωση είναι δεδομένο ότι, υπό το καθεστώς, τόσο του ν. 4270/2014, όσο και του ν. 2362/1995, σε περίπτωση δικαστικής αμφισβήτησης, από οποιονδήποτε, του νομίμου τίτλου της απαίτησης του Δημοσίου, η προβλεπόμενη παραγραφή της απαίτησης τούτου, προς είσπραξη της βεβαιωμένης απαίτησής του, αναστέλλεται μέχρι την έκδοση επί της δικαστικής, αυτής, διένεξης, τελεσίδικης δικαστικής απόφασης και δεν συμπληρώνεται σε κάθε περίπτωση πριν από την πάροδο ενός (1) έτους από την, με επιμέλεια των αντιδίκων του Δημοσίου, κοινοποίηση με δικαστικό επιμελητή στον Προϊστάμενο της αρμόδιας Δ.Ο.Υ. και τον Υπουργό Οικονομικών της τελεσίδικης δικαστικής απόφασης.

42. Ως προς την εγγυητική επιστολή, λεκτέα τα ακόλουθα: Με την εγγυητική επιστολή καλής εκτέλεσης της σύμβασης, η τράπεζα εγγυάται στο λήπτη την καταβολή ορισμένου ποσού, σε περίπτωση που ο πρωτοφειλέτης δεν εκπληρώσει ή εκπληρώσει πλημμελώς τις συμβατικές του υποχρεώσεις για οιονδήποτε λόγο, ακόμα και για λόγους ανωτέρας βίας. Το ύψος της εγγυητικής

ΓΧ

επιστολής καλής εκτέλεσης ανέρχεται συνήθως σε ορισμένο ποσοστό επί της συνολικής συμβατικής αξίας (Δημητριάδης Κ. Η εγγυητική επιστολή κατά το ισχύον δίκαιο, ΕΕΤ, 1992, σελ. 16).

43. Η εγγυητική επιστολή «σε πρώτη ζήτηση» είναι η συνηθέστερη μορφή εγγυητικής επιστολής. Όταν η τράπεζα εκδώσει αυτού του είδους την εγγυητική επιστολή, υποχρεούται να καταβάλει το αναφερόμενο σε αυτή ποσό, με μόνη την πρόσκληση του λήπτη προς τούτο χωρίς να δικαιούται ή να υποχρεούται να εξετάσει εάν συντρέχουν και οι ουσιαστικοί λόγοι κατάπτωσης και ανεξάρτητα από την εκτέλεση της σχέσης αξίας που συνδέει τον πρωτοφειλέτη με τον λήπτη και τη σχέση καλύψεως μεταξύ τράπεζας και πρωτοφειλέτη. Μόνο το περιεχόμενο της εγγυητικής επιστολής μπορεί να επικαλεστεί η εκδότρια της επιστολής τράπεζα, προκειμένου να στηρίξει τις αντιρρήσεις ή ενστάσεις της αναλαμβάνοντας, αντί προμήθειας, ίδια υποχρέωση που υπόκειται στους αντίστοιχους κανόνες του ενοχικού δικαίου (Γκούσκου Αγ., Παρατηρήσεις στην ΕφΑθ 4758/1995, ΕΕμπΔ 1995.585).

44. Συνεπεία της αυτονομίας και ανεξαρτησίας της εγγυητικής, αυτής, επιστολής, η τράπεζα στερείται, καταρχήν, της δυνατότητας να αρνηθεί την καταβολή του ποσού της εγγυητικής επιστολής με επίκληση ενστάσεων που προέρχονται από τη βασική σχέση ή τη σχέση κάλυψης ή να αμφισβητήσει το λόγο κατάπτωσης που προβάλλει ο δανειστής. Η τράπεζα μπορεί να προτείνει τις ενστάσεις που προκύπτουν από την εγγυητική επιστολή ως σύμβαση, όπως αυτές που αφορούν στο κύρος της εγγυητικής επιστολής. Έτσι, η τράπεζα μπορεί να προβάλει την ακυρότητα της εγγυητικής επιστολής λόγω εικονικότητας, αντίθεσης στα χρηστά ήθη ή στο νόμο, καθώς και την ακυρωσία της λόγω πλάνης, απάτης ή απειλής.

45. Τίθεται το θέμα της δυνατότητας προβολής ενστάσεων εκ μέρους της τράπεζας στην αιτούμενη κατάπτωση της εγγυητικής επιστολής, και τις προϋποθέσεις, υπό τις οποίες, μπορεί να κάνει κάτι τέτοιο, ούτως ώστε να μην αλλοιώνεται ο αυτόνομος και μη επικουρικός χαρακτήρας της -διαθέτουσας τα πιο πάνω χαρακτηριστικά- εγγυητικής επιστολής, το σημαντικότερο, δε, πρόβλημα που έχει απασχολήσει τα ελληνικά δικαστήρια, όσον αφορά στο ζήτημα της κατάπτωσης της εγγυητικής επιστολής, είναι η κάμψη της αυτονομίας και η κατάχρηση δικαιώματος κατά την είσπραξη της εγγυητικής επιστολής. Ο αριθμός, βέβαια, των δικαστικών αποφάσεων που προέβησαν σε

κάμψη της αυτονομίας εξακολουθεί να είναι περιορισμένος.

46. Σύμφωνα με τα πιο πάνω αναφερόμενα, ακόμα και στην περίπτωση που η Υπηρεσία τηρεί ανοιχτή τραπεζική εγγυητική επιστολή καλής εκτέλεσης (πρώτης ζήτησης και αόριστης χρονικής διάρκειας), για την ικανοποίηση των δικαιωμάτων του Δημοσίου, που απορρέουν από αντισυμβατική συμπεριφορά του αντισυμβαλλόμενου, επιβάλλεται να διενεργείται η - εντός της οριζόμενης στο άρθρο 71 παρ. 1 του ν. 542/1977 προθεσμίας - ταμειακή βεβαίωση της αξίωσης του Δημοσίου. Τούτο, διότι, ανεξαρτήτως του γεγονότος ότι η λήψη, από το Δημόσιο, μιας ανοιχτής τραπεζικής εγγυητικής επιστολής καλής εκτέλεσης, με τα πιο πάνω αναφερόμενα χαρακτηριστικά, ασφαλώς και αποτελεί ένα μέσο που θεωρείται ότι διασφαλίζει, σε ικανοποιητικό βαθμό, την καταβολή του ποσού της εγγυητικής επιστολής, με την άσκηση -εκ μέρους του Δημοσίου- του δικαιώματος κατάπτωσης αυτής, η επιτυχής, όμως, ενεργοποίηση του μηχανισμού κατάπτωσης και της συνακόλουθης είσπραξης του αντιστοίχου ποσού, συναρτάται άμεσα, τόσο από το -κατά περίπτωση- περιεχόμενο της εγγυητικής επιστολής, όσο και από την -εκ μέρους της τράπεζας- προβολής ή μη ενστάσεων. Συναφώς επισημαίνεται, ότι έχουν εκδοθεί δικαστικές αποφάσεις, οι οποίες, παρακάμπτοντας την αρχή της αυτονομίας της εγγυητικής επιστολής, απαγόρευαν την είσπραξη εγγυητικής επιστολής, ως καταχρηστικής (ΜΠρΘεσ 3280/2007, 1627/2003, ΜΠρΠειρ 534/2005, ΜΠρΑθ 7913/1998, 9714/1996, 3140/1992, ΠΠρΑθ 4771/2001, ΕφΘεσ 449/1996 κ.α. Δημοσίευση ΝΟΜΟΣ).

47. Υπό τα δεδομένα, επομένως, αυτά και λαμβανομένου υπόψη, ότι η διαδικασία της ταμειακής βεβαίωσης του ποσού της επιβληθείσας ποινικής ρήτηρας είναι ανεξάρτητη από εκείνη της κατάπτωσης της εγγυητικής επιστολής καλής εκτέλεσης, επιβάλλεται, και στην περίπτωση αυτή, να λαμβάνει χώρα η - εντός της οριζόμενης στο άρθρο 71 παρ. 1 του ν. 542/1977 προθεσμίας - ταμειακή βεβαίωση της αξίωσης του Δημοσίου, στα πλαίσια διασφάλισης των συμφερόντων του, που συνίσταται στην εξασφάλιση, κατά τρόπο νόμιμο και επαρκή, της δυνατότητας επιδίωξης ικανοποίησης της αξίωσης του, στην περίπτωση που, αυτό, θα απαιτηθεί, με μέσα αναγκαστικής εκτέλεσης.

Απάντηση.

48. Κατ' ακολουθία των προεκτεθέντων, στο τεθέν ερώτημα, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα ΣΤ') γνωμοδοτεί, ομόφωνα, ότι επιβάλλεται,

ΓΧ

σε κάθε περίπτωση, να λαμβάνει χώρα η - εντός της οριζόμενης στο άρθρο 71 παρ. 1 του ν. 542/1977 προθεσμίας - ταμειακή βεβαίωση της υπουργικής απόφασης επιβολής ποινικών ρητρών.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα 26-03-2018

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Γ. Χαλκιάς

ΙΩΑΝΝΗΣ -ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΛΚΙΑΣ

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΝΣΚ

Ο Εισηγητής

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ Η. ΘΕΟΧΑΡΗΣ

ΠΑΡΕΔΡΟΣ ΝΣΚ